Ventspilio muziejaus skaitykla: „Judantys paveikslai“

Livonijos ordino pilies parodų salėje šiuo metu vyksta paroda „Judantys paveikslai. Kino istorija Ventspilyje“, – istorikė Māra Davida kviečia susipažinti su tarpukario kino istorija Ventspilyje.

Pirmasis pasaulinis karas jau baigiasi, į praeitį nueina išgyventas raudonasis ir baltasis teroras. Nors tai tikrai sunku, Ventspilio gyventojai mėgina atkurti prieškarinį gyvenimą. Vėl veikia kino teatras *Koloseum*, kuriame jau 1919 m. gegužę rodomas ne itin linksmas dokumentinis filmas apie prieštaringai vertinamą buvusį Rusijos imperijos gynybos ministrą generolą Vladimirą Suchomlinovą, kuris buvo apkaltintas dėl žemo caro kariuomenės pasirengimo lygio, kaip paaiškėjo Pirmojo pasaulinio karo pradžioje.

Kino teatrai Ventspilyje

Pirmaisiais pokario metais teisę rodyti kino produkciją Ventspilyje turėjo tik kino teatro *Koloseum* savininkė M. Rutšinska, kuri už šią privilegiją miestui mokėjo 60 latų mėnesinį mokestį. Situacija pasikeitė, kai miesto galva tapo Karlis Krievas, kuris pradėjo atiminėti monopolines teises ir padidinimo mokesčius. Kino teatro savininkai nuo kiekvieno parduoto bilieto miestui turėjo mokėti 20 %, dėl to vietoj buvusių 60 latų miesto iždui per mėnesį turėdavo sumokėti 700-800 Lt, tačiau ir tuo Rutšinskų šeimos bėdos nesibaigė. Miesto galva „pagavo“ kino teatro savininkus, kad jie yra nelegaliai 120 žmonių yra suteikę „garbės svečio“ statusą ir išdavę neribotai naudojamus nemokamus bilietus. Be to, paaiškėjo, kad kino teatro administracijoje nėra nė vieno, kuris mokėtų latvių kalbą. „Tokia nepagarba šaliai ir daugumos kalbai yra nepriimtina! “ – Karlis Krievas savo nepasitenkinimą išreiškė netgi spaudoje.

Netrukus kino teatras *Koloseum* prarado savo monopolinę teisę. 1924 m. spalį beveik šalia kino teatro *Koloseum*, kuris buvo adresu: Pilies gatvė 18 (dabar – Pils iela 28), duris atvėrė naujas kino teatras *Pasaciņa*. Naujojo kino teatro savininkas buvo miesto valdybos narys, prekybininkas Adolfas Stūrė. 200 vietų kino teatras buvo adresu: Pilies gatvė 25 (dabar – Pils iela 27). Ventspiliečiai nuo tada jau turėjo pasirinkimą. Abiejuose kino teatruose filmai buvo rodomi kasdien. Naujojo kino teatro programa buvo labai turtinga. Pirmą kartą kino teatre buvo galimybė stebėti „Moterų grožio konkursą Latvijoje“.

Ventspilio muziejus

1926 m. Adolfas Stūrė kartu su Indrikiu Grickumi, Elu Bermanu ir Karliu Geruckiu (seniausio Latvijoje nufilmuoto vaidybinio filmo „Kur teisybė?“ kino mechaniku) sujungė abu kino teatrus ir įkūrė susivienijimą „Bendrovė Koloseum ir A. Stūrė“. Vėlesniais laikais kiekvienas kino teatras turėjo savo atskirą programą.

1929 m. buvusioje „*Družbos*“ salėje (dabar Ventspilio kultūros centras adresu: Kuldīgas iela 18) atidarė trečią kino teatrą M*oulin Rouge* žmonių vadintą „Raudonuoju malūnėliu“. Įėjimas į naująjį kino teatrą buvo pastato kampe, virš kurio buvo įrengtas dekoratyvinis malūnėlis, kuris be perstojo sukosi. Čia filmai buvo rodomi tik savaitgaliais.

Ventspilio muziejus

Ventspilio muziejus

Kino repertuaras

Kino teatras *Koloseum,* arba „*Koliziejus*“, žiūrovų buvo labiausiai mėgstamas iš kino teatrų, jame daugiausia buvo rodomos melodramos su garsiausiais praėjusio amžiaus 3 deš. kino aktoriais. Ten buvo galima pamatyti tokius šedevrus kaip „*Kazanova*“ su rusų aktoriumi Ivanu Mozžuchinu pagrindiniame vaidmenyje, „*Ana Karenina*“ su Greta Garbo, taip pat pasaulinę šlovę pelniusį „*Mėlynąjį angelą*“, kuris 29 metų aktorę Marlene Dietrich iškėlė į aukštumas. Reikia priminti, kad skirtingai nei likusioje Europoje, Latvijoje švietimo ministerija uždraudė rodyti filmą kaip neatitinkantį tam tikrų moralės normų, – bet tai truko neilgą laiką. Filmas, nors ir „iškarpytas“, vis tik pasiekė Latvijos kino teatrus.